

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตั้งครรภ์นอกสมรส มีอยู่ในสังคมทุกยุคทุกสมัย ความรุนแรงของปัญหานั้นขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละสังคม การตั้งครรภ์นอกสมรสไม่เพียงก่อให้เกิดปัญหาเฉพาะชายหญิงคู่กรณีเท่านั้น หากมีผลกระทบกระเทือนไปถึงผู้ที่อยู่ในแวดวงใกล้ชิดกับชายหญิงคู่นั้นด้วย ปัญหาการตั้งครรภ์นอกสมรสกำลังเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก แม้ว่าการบริการวางแผนครอบครัวจะกระจายลงไปทุกพื้นที่และทุกกลุ่มประชากรของประเทศแล้วก็ตาม

การตั้งครรภ์นอกสมรสนำมาซึ่งการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ว่าการตั้งครรภ์นั้นจะมีสาเหตุมาจากอะไรก็ตาม หญิงตั้งครรภ์จะมีทางเลือกเพียง 2 ทาง คือ การตั้งครรภ์ต่อไปจนคลอด หรือการทำแท้ง ซึ่งทั้ง 2 ทางล้วนก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่หญิงตั้งครรภ์ที่ไม่ได้เตรียมจิตใจและร่างกายให้พร้อมก่อนการตั้งครรภ์ หากหญิงตั้งครรภ์เลือกที่จะปล่อยให้ครรภ์ดำเนินต่อไปจนคลอดย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจที่จะต้องรับเลี้ยงบุตรเพิ่ม ปัญหาด้านสังคมเนื่องจากสังคมไม่ยอมรับหญิงตั้งครรภ์นอกสมรส ส่งผลให้เด็กที่เกิดมาเป็นเด็กที่ไม่พึงปรารถนาของผู้เป็นมารดาด้วย ส่วนภาวะการเป็นมารดานอกสมรสก็นำมาซึ่งความอับอาย การถูกปฏิเสธจากคู่รัก ครอบครัวและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบด้านจิตใจกับมารดานอกสมรสมากที่สุด (สุชาดา รัชชกุล, 2541 อ้างอิงจาก Kinsey & Other, 1953, p. 307)

ในประเทศไทย พบอัตราการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาสูงถึงร้อยละ 45 หมายความว่าเกือบครึ่งหนึ่งของการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาถึง 45 เปอร์เซ็นต์ (ณัฐยา บุญภักดี, 2548) ซึ่งจากข้อมูลศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรีในปี 2547 พบว่า ผู้มาขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิมีจำนวนทั้งหมด 1,275 ปัญหา แบ่งเป็น ด้านกฎหมาย 525 กรณี ด้านสังคมสงเคราะห์ 750 กรณี ความผิดทางเพศ 65 กรณี โดยพบปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาจำนวน 106 ราย (สุเพ็ญศรี พึ่งโคกสูง, 2548) และจากข้อมูลจากบ้านพักฉุกเฉินพบว่า ผู้หญิงที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่เข้ารับการช่วยเหลือจากบ้านพักฉุกเฉินในปี 2547 มีจำนวนถึง 161 ราย โดยมีเด็กผู้หญิงที่อายุเพียง 12-18 ปี จำนวน 23 ราย รวมอยู่ด้วย (เมทินี พงษ์เวช, 2547) ซึ่งการหาข้อมูลโดยตรงจากผู้ประสบปัญหาเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ผู้ประสบปัญหาไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูล เพราะการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสเป็นสิ่งที่

สังคมไทยไม่ยอมรับ เนื่องจากวัฒนธรรมพื้นฐานในสังคมไทยกำหนดให้ผู้หญิงจะมีการตั้งครรภ์ได้ก็ต่อเมื่อมีการสมรส อันเป็นเครื่องแสดงหรือสัญลักษณ์ถึงการอนุมัติทางประเพณี ศาสนา และกฎหมายเท่านั้น (ประสิทธิ์ สวาสดีญาติ, 2535, หน้า 45) และยังถือว่าการตั้งครรภ์นอกสมรสเป็นสิ่งต้องห้ามและน่าอับอาย

จากรายงานการวิจัยของ จิราภรณ์ เมนะพันธุ์ (2538, หน้า 154) พบว่า มารดานอกสมรสวัยรุ่นได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์และจิตใจจากการเป็นมารดานอกสมรสมากที่สุดและยังพบว่าระบบประณาม (Condemnation) ของสังคม ทำให้มารดานอกสมรสพยายามปิดบังซ่อนเร้นการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นอย่างมาก ผลกระทบจากปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะตกกับฝ่ายหญิงมากกว่าฝ่ายชาย พื้นที่ที่เกิดการตั้งครรภ์ขึ้น นิสิตนักศึกษาหญิงจะเกิดความเครียด ความวิตกกังวล เสรีภาพมอง กลัวสังคมจะรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์และจะถูกตราหน้าว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีใจง่าย ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดแก่ร่างกายและจิตใจของผู้หญิงที่เป็นเจ้าของปัญหา (มนตรี เข้มกสิกร, 2542, หน้า 71) จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์นั้นมีสาเหตุหลายประการที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถรักษาศรัทธาไว้ได้จนตลอด หรือไม่สามารถดูแลบุตรที่เกิดจากการตั้งครรภ์ให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพได้ ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงตัดสินใจทำแท้ง ปฏิกริยาแรกที่เกิดกับผู้หญิงคือ ความหนักใจ ไม่สบายใจ เกือบทั้งหมดเริ่มจากความตกใจ กังวลใจและกลัว หลายรายร้องไห้ บางรายอยากฆ่าตัวตาย (กรรณิการ์ ขวัญอารีย์, 2545, หน้า 89) แต่ก็มีผู้หญิงอีกจำนวนไม่น้อยที่อยู่ในระหว่างการตัดสินใจ ยังมีความสับสนลังเล เนื่องจากเหตุผลนานับประการ ทำให้ต้องปล่อยให้การตั้งครรภ์ดำเนินต่อไป การตั้งครรภ์ที่ดำเนินต่อไปด้วยความไม่พร้อม ก็สร้างปัญหาตามมา เช่น การทอดทิ้งบุตร การใช้ความรุนแรงกับบุตร จากการศึกษาปัญหาของมารดาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานที่ให้บริการด้านที่พักชั่วคราวสำหรับมารดาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ศึกษาโดย พชรินทร์ ไชยบาล (2543) พบว่าปัญหาของมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนามีหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายพบว่า ขนาดของครรภ์ที่เพิ่มขึ้นทำให้มารดานอกสมรสต้องปกปิดครรภ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ กันไป ในด้านครอบครัวพบว่าบิดาของบุตรในครรภ์ไม่ยอมรับการตั้งครรภ์มากที่สุด ซึ่งทำให้หญิงเหล่านี้มีอารมณ์เศร้า คิดสับสน ไม่มีความมั่นใจในตนเอง รู้สึกผิดและกังวล ย่ำคิดย่ำทำ ฟังพา มีความรู้สึกขัดแย้งในใจ และมีปัญหาในเรื่องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งปัญหาดังกล่าวก็สอดคล้องกับการศึกษาของสุชาดา รัชชกุล (2541) ในเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาและการตัดสินใจทำแท้งก็พบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นในมารดานอกสมรสมากที่สุดนั้นคือ ผลกระทบทางด้านจิตใจและอารมณ์ ซึ่งสร้างแรงกดดันในจิตใจของผู้เป็นมารดานอกสมรสตลอดระยะเวลาที่ตั้งครรภ์และสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญของการไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ หวาดกลัวสังคม จนกระทั่งเกิดเป็นความ

ตั้งเครือข่ายอารมณ์ อันอาจมีการทวีความรุนแรงขึ้น เช่น การฆ่าตัวตาย การทอดทิ้งและฆ่าบุตร ซึ่งสามารถพบได้จากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น มารดาที่คลอดบุตรแล้ว ทิ้งบุตรไว้ตามโรงพยาบาล หรือตามสถานที่ต่าง ๆ จนบางครั้งเด็กเสียชีวิตหรือไม่ก็โชครืดรอดชีวิตมาได้ เนื่องจากมีคนมาพบเห็นแล้วให้การช่วยเหลือได้ทัน จากนั้นจึงส่งต่อไปให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดูแลต่อไป จะเห็นได้ว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาทั้งสิ้น

จากปัญหาที่กล่าวมานี้เอง ทำให้ภาครัฐต้องมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาขึ้นมา อาทิ เช่น จัดตั้งหน่วยงานที่ให้บริการสังคม โดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะการให้คำปรึกษา การจัดตั้งองค์กรบ้านพักต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือแก่หญิงที่ไม่มีทางออกเมื่อมีการตั้งครรภ์ขึ้น ดังเช่น “คลินิกดาวพระศุกร์” ก็เป็นคลินิกแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้นภายในโรงพยาบาลราชวิถีในปี พ.ศ. 2537 ต่อมาทางกรมประชาสงเคราะห์ได้จัดตั้ง “บ้านพักเด็กและครอบครัว” เป็นบ้านพักชั่วคราวระหว่างตั้งครรภ์และพักฟื้นหลังคลอด (ศุภมาส เสริมบุญกุล และเพ็ญศรี จงสถิตเสถียร, 2540, หน้า 47-48) ในส่วนของภาคเอกชนก็มีการจัดตั้งองค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาขึ้นมามากมายแห่ง เช่น สหทัยมูลนิธิ ตั้งอยู่ที่ ซอย 62 ถ.จรัลสนิทวงศ์ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ, บ้านพระคุณของคริสเตียนสงเคราะห์ลูเธอรัน ตั้งอยู่ที่ 15/423-425 หมู่บ้านกัญญาเฮาส์ ซอยวัดด่านสำโรง อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

บ้านพักฉุกเฉิน สังกัดสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ซึ่ง ตั้งอยู่ที่ 501/1 หมู่ 3 ถ.เคหะตุลละ เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ เป็นสถานบริการอีกแห่งหนึ่ง ที่ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา โดยให้ที่พักพิงชั่วคราวระหว่างตั้งครรภ์และพักฟื้นหลังคลอดให้แก่ผู้ที่ประสบปัญหา เช่น ปัญหาครอบครัว ถูกทอดทิ้ง ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา ติดเชื้อ HIV/AIDS ให้การฟื้นฟูจิตใจตามหลักศาสนาและจริยธรรม พร้อมทั้งส่งต่อหน่วยงานอื่นตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยการบริการที่ทางบ้านพักฉุกเฉินจัดให้กับมารดาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาเหล่านี้คือ จัดหาที่พักอาศัยชั่วคราว อาหาร ยา และสิ่งจำเป็นต่าง ๆ โดยจะมีนักสังคมสงเคราะห์ให้คำแนะนำปรึกษาโดยยึดหลักผู้เดือดร้อนเป็นศูนย์กลาง มีการส่งต่อเข้ารับการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลของรัฐ และการส่งต่อบุตรในกรณีที่มีมารดาไม่ต้องการบุตร

ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่บ้านพักฉุกเฉิน พบว่า หญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ที่บ้านพักฉุกเฉินเป็นมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีอายุอยู่ในช่วง 12- 41 ปี ส่วนใหญ่จะถูกบิดาของเด็กทอดทิ้งไม่รับผิดชอบ ไร้ที่พึ่ง ไม่ต้องการให้ทางบ้านรู้ บางคนถูกข่มขืน และต้องการหลบหนีสังคมเดิมชั่วคราวเพื่อรอคลอดบุตรทั้งที่เคยตั้งครรภ์และไม่เคยตั้งครรภ์มาก่อน และส่วนใหญ่เป็น

การตั้งครกที่ไม่พึงปรารถนา เพื่อต้องการที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยจากการถูกตื๋นินินทาจากสังคม เพราะรู้สึกอับอายที่ตื๋นครกนอกสมรส รวมทั้งถูกบิดาของเด็กในครกปฏิเสธ ไม่ยอมรับ ทอดทิ้ง ไม่อยากให้ครอบครัวรู้ จึงทำให้หญิงตื๋นครกนอกสมรสต้องเผชิญกับปัญหาส่วนตัว ครอบครัว เศรษฐกิจและสังคมโดยลำพัง ทำให้ต้องออกจากสังคมเดิมเพื่อมารอคอยชั่วครวที่บ้านพักฉุกเฉิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จากปัญหาดังกล่าวทำให้มารดานอกสมรสเกิดความรู้สึกด้อยในคุณค่าของตนเอง ประกอบกับในช่วงระยะที่ผู้หญิงกำลังตั้งครกจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ส่งผลให้มารดานอกสมรสที่ตื๋นครกไม่พึงปรารถนามีเอกลักษณ์ในตนเองต่ำ ขาดทักษะการเข้าสังคม การต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ทำให้ชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไป ต้องซ่อนตัวจากสังคมเพราะความอับอาย ทำให้ขาดความไว้วางใจผู้อื่น และสังคมรอบข้าง มีความคับข้องใจสูง มองว่าตนเองไม่ดี ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่อง มีความกังวลสูง ไม่แน่ใจตนเองและสมรรถภาพของตนซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นความสำคัญ ความต้องการพื้นฐาน คือ ความต้องการด้านชีววิทยา อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เมื่อความต้องการขั้นนี้ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็ต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลำดับต่อมาคือต้องการความรัก การยอมรับเข้ากลุ่มเข้าพวกเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนสังคม เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่อไปคือ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) ต้องการให้คนอื่นมองว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถ เมื่อมีความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว มนุษย์จึงจะพัฒนาไปสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ (Self Actualized) (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2535, หน้า 103-105) ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสามารถส่งเสริมหรือพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ โดยการรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้รับการยอมรับ การเอาใจใส่จากบุคคลที่สำคัญในชีวิต และการยอมรับความสามารถ คุณลักษณะ ภาพลักษณ์ของตนเองตามความเป็นจริงก็จะทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และเมื่อบุคคลเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น มีความเคารพในเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้น ความรู้สึกนี้จะแผ่ขยายไปสู่ผู้อื่น จะรักและเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนมีความรู้สึกเชื่อมั่น มั่นใจ และมีความตั้งใจจะดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่ท้อถอย มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมตลอดเวลา

ผู้วิจัยเห็นว่าทำให้คำปรึกษาตามทฤษฎีภวณิมนั้น จะช่วยให้มารดานอกสมรสที่ตื๋นครกไม่พึงปรารถนาเกิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเองเพิ่มมากขึ้น มีเสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบและนำชีวิตของตนเอง สามารถพัฒนาตนเอง เข้าใจตนเองและเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีวุฒิภาวะทางจิตเพิ่มขึ้นจากการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วย

ตนเอง สามารถควบคุมบงการชีวิตของตนเอง แทนที่จะตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสังคม หรือยินยอมให้ตนเองตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (วัชร ทรัพย์มี, 2546, หน้า 69) โดยกระบวนการให้การปรึกษายังรวมถึงการให้กำลังใจ การสนับสนุนสมาชิกโดยการฟัง ร่วมรับรู้ในประสบการณ์ของสมาชิก ซึ่งจะช่วยให้มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้ตระหนักและเข้าใจในสิ่งที่ตนกระทำอยู่อย่างมีความหมาย มีเสรีภาพในการวางแผนเป้าหมายในชีวิต มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2544, หน้า 105)

นอกจากนี้การให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยม จะช่วยให้บุคคลตระหนักถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต เช่น การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness), เห็นความสำคัญของการตัดสินใจและความรับผิดชอบ (Self-Determination and Personal Responsibility), การตระหนักรู้เกี่ยวกับความตาย (Death and Nonbeing) และความวิตกกังวล (Existential Anxiety), การค้นหาความเป็นตัวเอง (The search for Authenticity) และเน้นเกี่ยวกับการค้นหาเพื่อให้ได้พบความหมาย (Search for Meaning) ในการดำรงชีวิตของตนเอง เมื่อผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีภวนิยม ผู้รับคำปรึกษาได้ค้นหาความหมายในการมีอยู่ในปัจจุบันและชีวิตในอนาคต เกิดการตระหนักรู้ด้วยตนเองในที่สุด (Corey, 2004)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยมน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีความเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น และยังช่วยให้มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนารับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง มีกำลังใจในการดำรงชีวิต ตระหนักในคุณค่าของตนเอง และการกระทำของตน ค้นหาแนวทางต่าง ๆ ที่จะนำมาจัดการกับความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิต

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยม มาใช้ในการพัฒนาคุณค่าแห่งตนให้แก่มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา และคาดว่าจะช่วยให้มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนามีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยมต่อคุณค่าแห่งตนของมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีภวนิยมและกลุ่มที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีภวนิยม
2. เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยมต่อคุณค่าแห่งตนของมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษาในระยะก่อนได้รับการให้คำปรึกษากับระยะหลังการให้คำปรึกษาและระยะติดตามผล

ความสำคัญของการวิจัย

1. ด้านงานการให้คำปรึกษา เป็นแนวทางให้บุคลากรด้านการให้คำปรึกษาได้มีทางเลือกมากขึ้นในการนำการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวินนิคอตต์ไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษา
2. ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณค่าแห่งตนให้แก่มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา ให้ค้นพบศักยภาพที่มีและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด พฤติกรรม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมมติฐานของการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวินนิคอตต์ มีคุณค่าแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
3. มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวินนิคอตต์ มีคุณค่าแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล
4. มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวินนิคอตต์ มีคุณค่าแห่งตนระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
5. มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวินนิคอตต์ มีคุณค่าแห่งตนระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร เป็นมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา ที่มารับบริการที่บ้านพักฉุกเฉิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่มีอายุครรภ์ 3 – 6 เดือนและเป็นครรภ์แรก มารับบริการที่บ้านพักฉุกเฉิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ตลอดระยะเวลาการทดลอง โดยมีคุณสมบัติคือไม่เคยได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีวินนิคอตต์ คุณค่าแห่งตนมาก่อน และไม่มีปัญหาในการมองเห็น การได้ยิน การใช้ภาษาพูดและสามารถอ่านออกเขียนได้ มีความพร้อมและยินดีเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ มีคะแนนคุณค่าแห่งตนอยู่ในระดับต่ำ ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้ จำนวน 16 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการให้คำปรึกษาและระยะเวลาของการทดสอบ

2.1.1 วิธีการให้คำปรึกษา แบ่งเป็น

2.1.1.1 การให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีทวินิยม

2.1.1.2 วิธีปกติ

2.1.2 ระยะเวลาของการทดสอบ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

2.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง (Pre-test)

2.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง (Post-test)

2.1.2.3 ระยะติดตามผล (Follow-up)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณค่าแห่งตน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายและการแปลความของงานวิจัยให้ตรงกัน การวิจัยนี้จึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้ คือ

1. คุณค่าแห่งตน (Self-Esteem) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองในเรื่องของการเข้าใจตนเอง การยอมรับตนเอง การเคารพตนเอง การมีอำนาจในการควบคุมตนเอง การมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะประสบความสำเร็จ และการมีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ อันมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม ซึ่งบุคคลสามารถพิจารณา ประเมินและตัดสินคุณค่าแห่งตนได้ตามความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งสื่อออกมาได้ในรูปของคำพูดและพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมา ซึ่งคุณค่าแห่งตนนี้วัดได้โดยใช้แบบสำรวจคุณค่าแห่งตนของมาร์คานอกสมรสที่ดัดแปลงไม่เพียงปรารภที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยได้แบ่งคุณค่าแห่งตนออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

คุณค่าแห่งตนโดยภาพรวม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองในด้านลักษณะทางกายภาพของตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ การปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

คุณค่าแห่งตนด้านสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองในด้านความเป็นที่ชื่นชอบ ได้รับการยอมรับยกย่องในกลุ่มเพื่อนและบุคคลในสังคมที่มีความสำคัญต่อตนเอง

คุณค่าแห่งตนด้านครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลในครอบครัว ลักษณะความเป็นอยู่ในครอบครัว และการรับรู้ความรู้สึกที่บุคคลในครอบครัวมีต่อตนเอง

คุณค่าแห่งตนด้านบุตรในครรภ์ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองถึงความเชื่อมั่นในความสามารถและความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร

2. มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา (The Unwanted Pregnant and Unmarried Mothers) หมายถึง ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์จากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสซึ่งเป็นครั้งแรก โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดาของบุตรในครรภ์ หรือ แยกกันอยู่ และถูกทอดทิ้ง หรือถูกปฏิเสธความรับผิดชอบจากฝ่ายชายที่เป็นบิดาของบุตรในครรภ์ โดยเป็นการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ไม่พร้อมที่จะเป็นมารดา ทำให้การตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา

3. การให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling) หมายถึง กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้มารับคำปรึกษาที่มีความต้องการตรงกันหรือต้องการจะแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่งมาเข้าร่วมกลุ่มกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้บรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเอง ทำให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่การเปิดเผยตนเอง โดยสมาชิกได้ระบายความรู้สึกปัญหาของตนที่ประสบอยู่ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน ทำให้สมาชิกเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น อันนำไปสู่การเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและมีพัฒนาตนเองจากการได้สำรวจ เฝ้าดูหน้ากับปัญหา สามารถค้นหาวิธีทางในการแก้ปัญหานั้นมีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

4. การให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยม (Existential Group Counseling) หมายถึง การให้คำปรึกษากลุ่มโดยเน้นสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับสมาชิก รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งบรรยากาศภายในกลุ่มมีการให้กำลังใจระหว่างสมาชิก มีการเรียนรู้แนวคิดแบบภวนิยมภายในกลุ่ม โดยมีขั้นตอนการให้คำปรึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา และขั้นยุติการให้คำปรึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาทุกคนในกลุ่ม โดยผู้ให้คำปรึกษาใช้ทักษะการฟัง การให้ข้อมูล การทบทวนและการสรุป เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาแต่ละคนรู้สึกผ่อนคลาย รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับและเอาใจใส่ เกิดความอบอุ่นไว้วางใจ กล้าที่จะเปิดเผยประสบการณ์และความรู้สึกของตนออกมาอย่างอิสระโดยปราศจากความรู้สึกกดดัน

4.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม ให้รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น ไว้วางใจในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งรู้และเข้าใจในเหตุการณ์ที่มากกระทบตน มีความสามารถในการวางแผนจัดการและเลือกการดำเนินชีวิตของตนอย่างอิสระ และมีคุณค่า และสามารถรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง เห็นคุณค่าของตน และ

การกระทำของตน ตลอดทั้งได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ขั้นตระหนักในตนเอง เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจลักษณะของการกระทำและพฤติกรรมของตน รวมถึงเข้าใจเหตุการณ์ที่มากระทบตน ตรงตามสภาพความต้องการและปัญหามากที่สุด โดยให้สมาชิกแต่ละคนสำรวจตนเอง และสิ่งที่มากระทบตน

4.2.2 ขั้นสร้างสัมพันธภาพที่มีความหมายกับบุคคลอื่น เพื่อให้สมาชิกให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และเรียนรู้ที่จะยอมรับตนเองและผู้อื่น

4.2.3 ขั้นการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้สมาชิกเรียนรู้ที่จะเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยการเชื่อมั่นว่าตนสามารถทำได้ และให้สมาชิกยอมรับสถานการณ์ตามความเป็นจริง ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา ใช้วิธีแก้ปัญหาแบบเผชิญหน้า

4.2.4 ขั้นค้นหาความหมายของชีวิต เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าในการกระทำของตนเอง หาวิธีการต่าง ๆ เพื่อเผชิญกับอุปสรรค โดยให้สมาชิกแต่ละคนตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต มองตัวเองในแง่บวก เพิ่มข้อดีและลดข้อด้อยในตนเอง

4.2.5 ขั้นเสรีภาพในการเลือกและความรับผิดชอบ เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงเสรีภาพในการเลือกกระทำเพื่อตนเอง ภายในข้อจำกัดของตน รับผิดชอบตามการเลือกของตน โดยให้สมาชิกแต่ละคนสร้างทางเลือกและความรับผิดชอบ กำหนดทางเลือกต่าง ๆ ของตนเอง พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทาง

4.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม สรุปสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษาและการนำไปปฏิบัติ ให้สมาชิกแต่ละคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หลังจากนั้น ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามเพิ่มเติมอีกครั้ง และผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป หรือยุติการให้คำปรึกษา

5. วิถีปกติ หมายถึง กระบวนการแนะนำที่บ้านพักฉุกเฉินจัดให้กับมารดาที่ตั้งครรภ์ เช่น การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด การป้องกันโรคเอดส์ และวิธีการดูแลทารก รวมถึงการจัดทำกลุ่มสนทนาการ

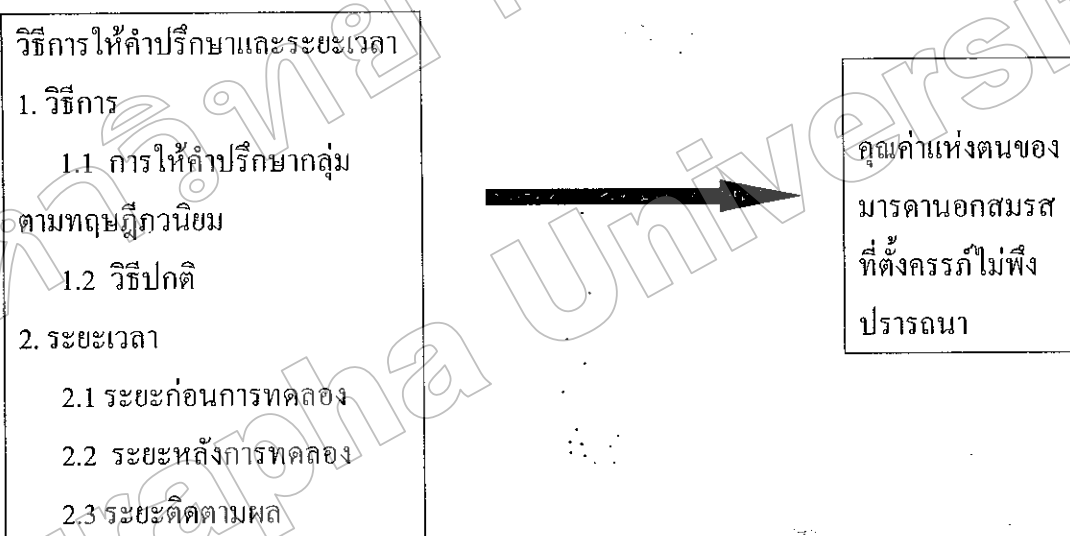
6. กลุ่มทดลอง หมายถึง มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีทวินิยม

7. กลุ่มควบคุม หมายถึง มารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีทวินิยม แต่ได้รับคำแนะนำจากบ้านพักฉุกเฉินตามปกติ

8. บ้านพักฉุกเฉิน หมายถึง องค์กรเอกชนที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยบริการให้ความช่วยเหลือหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่ถูกทอดทิ้ง ไร้ที่อยู่ในด้านที่พักพิงชั่วคราวในระหว่างรอคลอด โดยให้ความช่วยเหลือในด้านที่พักอาศัยชั่วคราว เป็นสื่อกลางในการขอความช่วยเหลือหน่วยงานรัฐ และเอกชน ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย ส่งตรวจรักษา ฝากครรภ์และคลอดบุตรที่โรงพยาบาลของรัฐ พร้อมทั้งให้การส่งต่อบุตรในกรณีที่มารดาไม่ต้องการบุตร ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 501/1 หมู่ 3 ถนนเคหะดุสิต แขวงสีกัน ดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีทวินิยม เพื่อเพิ่มคุณค่าแห่งตนของมารดานอกสมรสที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย